

BỆNH SÁN LÁ GAN TRÂU, BÒ

Nguyên nhân: bệnh xảy ra do hai loài sán lá gan kết hợp với nhau là Fasciola Gigantica và Fasciola Hepatica. Sán lá gan sống ký sinh ở gan, mật gây thoái hóa gan làm cho trâu, bò suy nhược, thiếu máu, giảm sức kéo, cuối cùng đổ ngã trong các vụ đông xuân ở nước ta, đặc biệt là các tỉnh miền núi phía Bắc.

Bệnh sán lá gan trâu, bò có thể phát ra ở thể cấp tính đối với bê, nghé hay mẫn ở trâu, bò trưởng thành, tùy theo trạng thái con vật và số lượng sán nhiễm. Khi nhiễm sán, sán lá non di hành làm tổn thương ruột, thành mạch máu, mô gan, nách, phổi... gây xuất huyết. Sán trưởng thành sống ở ống mật, thường xuyên kích thích niêm mạc ống mật, mật bị ứ lại thấm vào máu gây chứng hoàng đản.

Sán tiết độc tố thấm vào máu gây trúng độc toàn thân và thường tiêu chảy mẫn tính. Sán hút chất dinh dưỡng, hút máu súc vật để lớn (mỗi ngày từ 0,2ml máu/sán). ở trâu, bò bị nhiễm nặng hàng trăm sán thì số máu bị mất không ít. Khi vào cơ thể, sán là di hành còn đem nhiều loại vi trùng vào gan, máu và những cơ quan khác làm bệnh nặng thêm hoặc có thể phát sinh những bệnh truyền nhiễm khác□

Trâu, bò mắc bệnh sán lá gan cũng bị đẻ non, bị chết, sinh trưởng kém.

Triệu chứng: Trâu, bò 1-2 năm tuổi bệnh thường phát ở thể cấp tính, nhiễm nặng dễ chết. Trâu, bò trưởng thành triệu chứng bệnh thường không rõ rệt; cơ thể suy nhược dần, ăn ít, niêm mạc nhợt nhạt, lông mọc xù xì, dễ rụng, thường thủy thũng ở mi mắt, yếm ngực, nhai lại yếu hay khát nước, ỉa chảy xen kẽ táo bón, ở bò cái gây xảy thai do lượng canxi trong máu thấp, lượng sữa giảm 50%, đôi khi có triệu chứng thần kinh, nếu không chữa trị con vật thường chết

do kiệt sức.

Điều trị: có thể dùng một trong các loại thuốc sau để trị gia súc mắc bệnh□
+ Dertin B (thuốc do Hungari sản xuất) viên nén 100mg/viên, liều uống 2 viên/100kgP đôi khi gây phản ứng nhẹ, nhưng sau 13-14 giờ con vật tự khỏi□
+ Fasciolid (thuốc Bungari sản xuất) dung dịch 25% tiêm dưới da 4ml/100kgP. Đối với bệnh cấp tính nên tiêm mỗi tháng 1 liều, tiêm liên tục trong 3 tháng.

+ Dovenix (thuốc do Pháp sản xuất) dung dịch 25% tiêm dưới da 4ml/100kgP, sau 1 tháng tiêm lại lần thứ 2. Phòng bệnh: định kỳ tẩy sán lá gan để ngăn ngừa mầm bệnh. Tẩy 1 năm 2 lần cho toàn đàn bằng 1 trong các loại thuốc tẩy trên vào tháng 4 và tháng 8 dương lịch; tập trung phân ủ theo phương pháp sinh vật học để diệt trứng sán và bảo vệ môi trường trong sạch; tiêu diệt vật chủ trung gian bằng cách phát triển chăn nuôi thủy cầm để ăn ốc (ốc là ký chủ trung gian) hoặc diệt bằng phương pháp vật lý hóa học: dùng vôi bột, sunphat đồng (CuSO₄) để diệt ốc; vệ sinh bãi chăn thả và giữ chuồng khô ráo, sạch sẽ; chăm sóc nuôi dưỡng tốt thức ăn, nước uống hợp vệ sinh, đảm bảo nâng cao sức đề kháng cho trâu, bò□